

Aan de commissie
Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport

Beste commissieleden,

Onderwerp:
Regeling van Werkzaamheden 'Fonds monumentale panden ook voor verduurzaming'

Met deze brief reageer ik op de door de heer Segers-Hogendoorn in de aanvraag Regeling van werkzaamheden Fonds monumentale panden ook voor verduurzaming (23bb001566) gestelde vragen.

Het Rotterdams Restauratiefonds

Rotterdam heeft, om eigenaren van beschermde gemeentelijke monumenten tegemoet te komen, in 1993 het Rotterdams Restauratiefonds (RRF) ingesteld. De regeling is voor het laatst herzien in 2006 in de Verordening Rotterdams Restauratiefonds. Uit het fonds kunnen tegen lage rente hypotheekleningen worden aangevraagd op basis van door de gemeente goedgekeurde subsidiabele kosten; de kosten die nodig zijn om het monument te restaureren en in stand te houden. De regeling is niet bedoeld voor regulier onderhoud, comfortverbetering of de vervanging en het onderhoud van technische installaties. In het kader van de regeling wordt samengewerkt met het Nationaal Restauratiefonds (NRF). De gemeente berekent de subsidiabele kosten en kan leningen toekennen, het NRF verzorgt de beoordeling, verstrekking en het beheer ervan. Voor een gemeentelijk beschermd woonhuismonument is de hypotheek momenteel maximaal 250.000 euro, voor andere gemeentelijke monumenten is dit maximaal 500.000 euro. Het RRF is een revolverend fonds. Er is bij de start van het fonds eenmalig een bedrag gestort, dat bij leningen aangevuld wordt door aflossing en rentebetaling.

Het Rotterdams Restauratiefonds is toe aan een bijstelling van de inhoud en de werkwijze. Wat betreft de inhoud gaat het samenvattend om het bijstellen van maatregelen en technische eisen, vanwege de hedendaagse visie op en mogelijkheden voor de instandhouding van monumenten. Wat betreft de werkwijze gaat het om een juridisch kader dat moet worden aangepast aan actuele governance-vereisten, en ook om het verbeteren en verhelderen van de aanvraagmogelijkheden en de behandeling. Er wordt dit jaar gewerkt aan een herziene verordening. De planning is dat deze in het vierde kwartaal van 2023 kan worden vastgesteld.

Rotterdams Restauratiefonds en verduurzaming

Op dit moment zijn verduurzamingsmaatregelen binnen het Rotterdams Restauratiefonds niet subsidiabel. In het kader van de bijstelling van het RRF wordt ook gekeken of de inhoudelijke focus van het RRF verbreed kan worden met het thema verduurzaming. Enkele gemeentelijke restauratiefonds in Nederland hebben dat gedaan. Hierbij zijn flinke onderlinge verschillen zichtbaar tussen de hoogte van de subsidiabele kosten per verduurzamingsmaatregel, en het soort verduurzamingsmaatregelen dat gedekt wordt.

Bij de te maken afwegingen in het kader van het openstellen van het RRF voor verduurzamingsopgaven spelen verschillende aspecten een rol. Er bestaan bijvoorbeeld al diverse duurzaamheids subsidies en -fondsen waar ook eigenaren van monumenten gebruik van kunnen maken. Het Rotterdamse Energie Transitie Fonds (ETF) bijvoorbeeld. Lang niet alle gemeentes in Nederland hebben zo'n fonds, en specifiek het ETF verleent leningen die deels voor onderhoud ingezet mogen worden.

Belangrijk is ook dat het Rotterdams Restauratiefonds een relatief bescheiden geldbedrag omvat ten opzichte van de grootte van de doelgroep en dat dit bedrag nodig wordt geacht voor de stimulering van specifiek de restauratie en instandhouding van beschermde gemeentelijke monumenten.

De inzet is om bij de aanpassing van de subsidieverordening de aanvraagmogelijkheden te verbeteren waardoor de drempel om gebruik te maken van de regeling zal worden verlaagd en het gebruik ervan toe zal nemen. Bij het zonder meer integreren van duurzaamheidsmaatregelen in de regeling moet het risico worden afgewogen dat restauratie en instandhouding niet voldoende meer uit het RRF bevorderd kunnen worden omdat de beschikbare middelen worden overvraagd.

Dit alles vereist een zorgvuldige afweging welke het komende half jaar gemaakt zal worden en zal worden meegenomen in de vernieuwde regeling die eind 2023 ter besluitvorming voor zal liggen.

Gedeeld loket

Bij het realiseren van één loket voor financiële regelingen (per doelgroep) staan de intake- en wegwijs-functies centraal en is de kans het grootst dat een aanvrager optimaal gebruik kan maken van regelingen die op het project en de situatie van toepassing zijn.

Afgelopen jaar zijn er vanuit erfgoed en duurzaamheid op verschillende manieren contacten geweest met het NRF, het Warmtefonds en het ETF, waarbij de bereidwilligheid tot samenwerken naar voren kwam of zelfs het doel van een gesprek was. De fondshouders staan hiervoor open. Doelstelling is het beperken van de complexiteit, onzekerheid en kosten voor de aanvrager.

Hoewel er al op vele mogelijke manieren wordt samengewerkt, zal het voorlopig nog praktisch zijn dat initiatiefnemers bij meerdere loketten moeten zijn. Het is denkbaar dat er gezocht wordt naar een samenwerkingspilot met andere fondsen, voor één of enkele projecten. Dit zou de (on)mogelijkheden naar boven kunnen brengen, en daarmee het nut van een eventuele verdergaande samenwerking duidelijk maken. Daar is echter nog wel het een en ander voor nodig:

- een geïnteresseerde aanvrager die tegen extra tijdsduur en onzekerheden kan. Voorbeelden van onzekerheden zijn dat pas in een latere fase blijkt welke sommen door welke fondsen verschaft kunnen worden, en dat de maximale afsluitkosten vooraf nog niet bekend zijn;
- de extra tijd-inzet door medewerkers van fondsen, en de bereidheid bij elkaar in de keuken te laten kijken;

- de gemeentelijke bereidheid om met ontheffingen of andere tussentijdse besluiten te werken om afwijkingen van lopende verordeningen en regelingen mogelijk te maken.

De prioriteit ligt momenteel bij het aanpassen en actualiseren van het Rotterdams Restauratiefonds. Wanneer dit is verbeterd en geactualiseerd en aan u ter besluitvorming zal zijn voorgelegd, zal hier ook publiciteit aan worden gegeven. De eigenaren van gemeentelijke monumenten zullen apart worden geïnformeerd. In september 2023 wordt er in het stadhuis ook een algemene voorlichtende bijeenkomst voor eigenaren van gemeentelijke monumenten georganiseerd, waarin ook dit onderwerp ter sprake zal komen.

Met vriendelijke groet,

Said Kasmi
Wethouder Onderwijs, Cultuur, Evenementen